

Life is what happens while you're busy making other plans

Dat is een beroemde uitspraak van John Lennon. Het leven voltrekt zich terwijl jij bezig bent andere plannen te maken. Met andere woorden: als je te veel concentreert op plannen maken, mis je het leven dat zich hier en nu voor je neus afspeelt. Maar ook: het leven loopt soms anders dan je gepland hebt, en daar zijn we ons de afgelopen maanden natuurlijk allemaal nog weer eens bewust van geworden. Allerlei lange-termijnplannen moesten op de schop of staan in de ijskast te wachten op betere tijden.

Vroeger zag je op uitnodigen nogal eens de term staan 'Deo Volente'. Bijvoorbeeld: 'het huwelijk zal worden gesloten op Deo Volente 26 februari'. Dat is latijn voor 'als God het wil'. Hiermee wilden mensen uitdrukken: 'wij kunnen zelf wel allerlei plannen maken, maar uiteindelijk is het God die bepaalt wat er wel en niet gebeurt. Uiteindelijk is Hij het die de plannen maakt.'

In de maakbare moderne wereld verdwenen die woorden 'Deo Volente' uit het spraakgebruik. Maar de laatste maanden zijn we ons er opnieuw bewust van geworden dat we wel allerlei plannen kunnen maken, maar dat dat nog niet wil zeggen dat het dan ook gaat lukken. Onze plannen maken we tegenwoordig misschien niet 'Deo Volente', maar wel steeds 'onder voorbehoud'. Het heeft ons flexibeler gemaakt. Ik weet nog hoe ik bijna een jaar geleden, half maart 2020, te horen kreeg dat groepsbijeenkomsten vanaf dat moment werden afgeraden. Ik luisterde in de auto naar het nieuws en was verbijsterd: géén kerkdienst? Toen we afgelopen december opnieuw de keuze moesten maken om over te gaan op online diensten, baalde ik daar enorm van, maar ik paste me ook makkelijker aan. Zo zijn we volgens mij allemaal het afgelopen jaar beter geworden in improviseren.

Maar 'Deo Volente', dat klinkt in mijn oren toch een beetje te veel als een God die voor ons de plannen maakt, alsof we zelf niets te zeggen hebben, geen eigen keuzes kunnen maken. Het klinkt een beetje als een God in een controlekamer, ver weg van ons en ver verwijderd van de ingewikkeldheden en imperfecties van ons leven. Terwijl ik eerder geloof in een God die tot in de diepste vezels met ons leven verweven is, die door onze ingewikkeldheden en imperfecties geraakt wordt, veranderd misschien zelfs. Ik geloof in een God die zich van zijn stuk laat brengen.

In het verhaal van vanmorgen ontmoeten we Jezus, als mens-van-God, die zich van zijn stuk laat brengen. Deo volente? Hij heeft inderdaad een bepaald plan, maar dat plan wordt doorkruist en gedwarsboomd door een mens die op zijn pad komt. Hier geen God die de plannen voor ons bepaalt. Nee, het is bijna andersom: een God die zijn plannen laat beïnvloeden door wat er met ons aan de hand is.

Wat is er aan de hand?

Jezus heeft een plan. Hij wil in alle dorpen in de omgeving het goede nieuws verkondigen van de komst van Gods koninkrijk. Dat is waar hij in zijn ogen voor gekomen is: om zo veel mogelijk mensen tot geloof te brengen. Tegelijkertijd is hij er terughoudend in dat mensen te weten komen over de genezingen die hij doet. Steeds benadrukt hij bij de mensen die hij ontmoet, dat ze tegen niemand iets mogen zeggen over zijn genezingen. Het lijkt erop dat hij niet al te veel aandacht op zichzelf wil vestigen, niet bekend wil staan als de zoveelste wonderdoener. Het gaat om de boodschap die hij brengt, en niet om hemzelf, zo lijkt hij te willen zeggen. Bovendien zou het gevaarlijk kunnen zijn om al te veel aandacht op zichzelf te vestigen. De autoriteiten hielden niet van aandachttrekkers. De

Romeinen en de joodse leiders wilden de macht bij zichzelf houden en wilden niet dat de mensen achter een ander aan zouden lopen.

Dus is het plan: Jezus wil Gods goede nieuws brengen, maar niet teveel aandacht op zichzelf vestigen. Maar dan ligt er ineens iemand voor zijn voeten. Letterlijk.

‘Als u het wilt’, zegt hij, ‘dan kunt u ervoor zorgen dat ik er weer bij mag horen, dat ik niet meer uit de dorpen en steden word weggestuurd, dat ik weer kan gaan en staan waar ik wil.’

‘Als u het wilt’, daar hebben we het weer. Deo volente?

Jezus zegt: ‘Ik wil het’.

Maar dat heeft tot gevolg dat de plannen die hij voor ogen had in de war worden gestuurd. Want deze man gaat overal rondvertellen wat Jezus voor hem heeft gedaan. En dat zat er natuurlijk dik in: iemand vragen om stil te blijven als het grootste wonder van zijn leven zich heeft voltrokken, dat is natuurlijk gedoemd om te mislukken. Dat moet Jezus geweten hebben, toen hij zei: ‘Ik wil het’.

Hij moet hebben geweten dat de kans groot was dat hij hiermee de aandacht op zichzelf zou vestigen, misschien zelfs de aandacht van de autoriteiten. Dat hij hiermee uiteindelijk zichzelf weleens in gevaar kon brengen. Dat hij hierdoor veroordeeld zou worden tot een missie in de marge, dat hij op eenzame plaatsen zou moeten verblijven in plaats van in de dorpen en de steden, waardoor zijn plan om overal Gods nieuws te brengen op losse schroeven komt te staan. En toch helpt hij deze man die op zijn pad komt.

We weten allemaal waar deze bereidheid om de mensen te helpen die op zijn weg komen uiteindelijk toe geleid heeft: tot zijn dood aan het kruis.

Ik weet nooit zo goed wat ik moet denken van een theologie die verkondigt dat God dat van het begin af aan gewild heeft, zo gepland heeft, dat Jezus aan het kruis moest sterven. God wil het leven. Dat de dood in de planning zat, kan ik me niet voorstellen. Maar wel dat Gods liefde voor ons hem alles kan kosten, en dat hij er ondanks dat toe bereid is zijn liefde te geven.

Meeleven met een ander, een ander helpen, dat doe je niet zomaar even. Het kan je van alles kosten. Je kunt zelf mee ten onder gaan. Vaak wordt gezegd dat wij mensen goed onze eigen grenzen in de gaten moeten houden als we iemand helpen, en ik denk dat dat waar is. Tegelijkertijd betaal je voor meeleven soms ook gewoon een prijs, worden we van ons stuk gebracht, gaan we er soms stuk van en is dat onontkoombaar. Meeleven is niet zonder pijn en zonder prijs. Dat is net zo goed waar als dat het belangrijk is om grenzen te stellen.

Als we ons in die situatie bevinden, mogen we de man van Nazaret aan onze zijde vinden, die met óns meeleeft. Hij weet wat het is, dat liefhebben zonder grenzen. Hij weet wat het is om zijn plannen te laten dwarsbomen en doorkruisen door wat er op dat moment van hem gevraagd wordt.

Indien u wilt, kunt u mij rein maken, zegt de zieke man. God wil zich laten raken en van zijn stuk laten brengen. Ook als dat hem alles kost.